

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Warszawie

LWA – 4111-03-05/2013
K/13/010

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

<i>Numer i tytuł kontroli</i>	K/13/010 – Gospodarowanie majątkiem przez instytuty badawcze – kontrola sprawdzająca
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie
<i>Kontroler</i>	Lidia Łucka, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 85666 z 5 kwietnia 2013 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
<i>Jednostka kontrolowana</i>	Przemysłowy Instytut Motoryzacji w Warszawie ¹ , ul. Jagiellońska 55, 03-301 Warszawa
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Andrzej Muszyński Dyrektor Przemysłowego Instytutu Motoryzacji w Warszawie ² (dowód: akta kontroli str. 3-4)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości³ działalność kontrolowanej jednostki w zakresie realizacji wniosków pokontrolnych, dotyczących gospodarowania majątkiem w latach 2009–2010.

Uzasadnienie W latach 2011–2013 (I kwartał) Instytut zrealizował cztery z ośmiu wniosków oceny ogólnej pokontrolnych:

- stosownie do art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane⁴, książki obiektu budowlanego założono dla wszystkich posiadanych przez Instytut budynków i budowli,
- ustalono z Powiatowym Inspektoratem Nadzoru Budowlanego dla m. st. Warszawy harmonogram kontroli okresowych (rocznych i pięcioletnich), określonych w art. 62 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy Prawo budowlane,
- dostosowano regulamin organizacyjny do przepisów ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych⁵,
- wykazywano koszty wynajmu pokoi gościnnych w pozostałej działalności operacyjnej.

Instytut podjął również działania w celu realizacji pozostałych wniosków, jednak do kwietnia 2013 r. nie doprowadziły one do wyeliminowania wszystkich nieprawidłowości stwierdzonych w 2011 r.:

- nie ustalono wartości rynkowej i nie wystąpiono o zgodę Ministra Skarbu Państwa na wynajem nieruchomości, których wartość ewidencyjna przekraczała równowartość w złotych 50 000 euro, co było niezgodne z art. 5a ust. 1 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa⁶,
- mimo prawidłowego naliczenia wysokości podatku od nieruchomości i opłaty za wieczyste użytkowanie nieruchomości wykorzystywanych na wynajem pokoi gościnnych, nie uregulowano w

¹ Dalej: Instytut lub PIMOT.

² Powołany przez Ministra Gospodarki 2 czerwca 2006 r. na 5 lat, następnie 6 czerwca 2011 r. na 4 lata.

³ NIK stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

⁴ Dz.U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623 ze zm.

⁵ Dz.U. Nr 96, poz. 618 ze zm.

⁶ Dz.U. z 2012 r., poz. 1224.

- terminie podatku od nieruchomości za czerwiec 2011 r. i opłaty za wieczyste użytkowanie gruntu za lata 2012–2013 (I kwartał),
- mimo podejmowanych działań nie nastąpiła zasadnicza poprawa płynności finansowej Instytutu i skuteczności działań windykacyjnych.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Najwyższa Izba Kontroli przeprowadziła w 2011 r. w Przemysłowym Instytucie Motoryzacji w Warszawie kontrolę dotyczącą prawidłowości gospodarowania majątkiem.

W wystąpieniu pokontrolnym⁷ z 15 lipca 2011 r. NIK sformułowała następujące wnioski pokontrolne:

- 1) rozporządzenie składnikami majątku trwałego po uprzednim ustaleniu ich wartości rynkowej oraz, w uzasadnionych przypadkach, występowanie o zgodę, o której mowa w art. 5a ust. 1 ustawy o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa,
- 2) założenie dla wszystkich posiadanych przez Instytut budynków i budowli ksiązek obiektu budowlanego, stosownie do art. 64 ust. 1 ustawy Prawo budowlane,
- 3) przeprowadzenie okresowych kontroli stanu technicznego obiektów budowlanych zgodnie z art. 62 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy Prawo budowlane,
- 4) podjęcie działań w celu poprawy płynności finansowej,
- 5) dostosowanie regulaminu organizacyjnego PIMOT do ustawy o instytutach badawczych,
- 6) dokonanie naliczenia i odprowadzenia za lata 2009–2010 podatku od nieruchomości i opłaty za wieczyste użytkowanie gruntu Skarbu Państwa, w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej w zakresie usług hotelowych,
- 7) wykazywanie kosztów działalności hotelowej w pozostałej działalności operacyjnej,
- 8) podejmowanie skutecznych działań windykacyjnych.

(dowód: akta kontroli str. 53-59)

Dyrektor Instytutu poinformował NIK o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych pismem z 3 sierpnia 2011 r. oraz 11 maja 2012 r.⁸

(dowód: akta kontroli str. 60-65)

Realizacja wniosku nr 1

Opis stanu faktycznego Według stanu na I kwartał 2013 r. Instytut wynajmował powierzchnię w ośmiu budynkach – w przypadku czterech z nich wartość ewidencyjna przekraczała równowartość w złotych 50 000 euro⁹.

(dowód: akta kontroli str. 66-68, 74)

Ponadto w latach 2011–2013 (I kwartał) zawarto 10 umów dotyczących rozporządzenia majątkiem, w tym:

- dziewięć umów najmu powierzchni o wartości nieprzekraczającej 50 000 euro,
- jedną umowę sprzedaży gruntu o powierzchni 4 111 m² wraz z prawem własności budynków na nim posadowionych o wartości szacunkowej przekraczającej równowartość 50 000 euro¹⁰.

Instytut, przystępując w 2009 r. do sprzedaży, przeprowadził przetarg publiczny zgodnie z art. 46 ust. 3 ustawy z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych¹¹, art. 13a ust. 2 ustawy z dnia 25 lipca 1985 r. o jednostkach badawczo-rozwojowych¹², art. 17 ust. 2 ustawy o instytutach

⁷ LWA-4101-02-06/2011.

⁸ Pisma nr 916/B/2011 i 701/B/2012.

⁹ Obliczona na podstawie średniego kursu ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski według stanu z 29 marca 2013 r.

¹⁰ Operat szacunkowy z 24 sierpnia 2009 r. i 8 lutego 2012 r.

¹¹ Dz.U z 2002 r. Nr 112, poz. 981 ze zm.

¹² Dz.U. z 2008 r. Nr 159, poz. 993 ze zm.

badawczych oraz na zasadach określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 5 października 1993 r. w sprawie zasad organizowania przetargu na sprzedaż środków trwałych przez przedsiębiorstwa państwowe oraz warunków odstąpienia od przetargu¹³.

Na sprzedaż Instytut uzyskał zgodę Ministra Skarbu Państwa¹⁴.

(dowód: akta kontroli str. 69-73, 88-91)

Zarządzeniem Dyrektora Instytutu z 22 marca 2013 r. wprowadzono procedury postępowania przy wynajmie lokali i dzierżawie gruntów PIMOT, uwzględniające m.in. określanie wartości rynkowej i w uzasadnionych przypadkach występowanie o zgodę Ministra Skarbu Państwa.

(dowód: akta kontroli str. 92-95)

Ustalone Dyrektor Instytutu nie ustalił wartości rynkowej i nie wystąpił o zgodę Ministra Skarbu Państwa na wynajem powierzchni w czterech budynkach, której wartość ewidencyjna przekraczała równowartość 50 000 euro, co stanowiło naruszenie obowiązku określonego w art. 5a ust. 1 ustawy o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa.

Dyrektor Instytutu wyjaśnił, że umowy najmu dużych powierzchni są umowami zawartymi przed wielu laty i trudnymi do rozwiązania. Wycofanie się z nich byłoby niekorzystne dla Instytutu, dlatego podjęto decyzję o ich stopniowym wygaszaniu. Do 2013 r. wymówiono dwie umowy, a kolejna wygasa w październiku 2013 r.

Konieczność uzyskania przez Instytut zgody Ministra Skarbu Państwa na rozporządzanie majątkiem w takich przypadkach potwierdziło Ministerstwo Skarbu Państwa i Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego w pismach skierowanych do Dyrektora Instytutu¹⁵.

(dowód: akta kontroli str. 75-87, 204-206, 225-227)

Ocena częstkowa

działalności

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości¹⁶ działalność kontrolowanej jednostki w zakresie realizacji wniosku nr 1.

Realizacja wniosku nr 2

Opis stanu Kontrola NIK w 2011 r. wykazała brak książek obiektu budowlanego dla 15 z 18 faktycznego budynków Instytutu, co było niezgodne z art. 64 ust. 1 ustawy Prawo budowlane. W celu założenia książek obiektu budowlanego oraz ich aktualizowania, Instytut zawarł 27 stycznia 2011 r. umowę z podmiotem zewnętrznym. W I kwartale 2013 r. Instytut posiadał książki obiektu budowlanego dla wszystkich 17 budynków i obiektów budowlanych, których był właścicielem.

(dowód: akta kontroli str. 57-60, 64, 96-109, 229)

Ustalone W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie realizację przez Instytut wniosku nr 2.

Realizacja wniosku nr 3

Opis stanu W maju 2012 r. oraz w styczniu 2013 r. Instytut zawarł dwie umowy z podmiotem faktycznym na wykonanie okresowych (rocznych i pięcioletnich) kontroli stanu

¹³ Dz.U. Nr 97, poz. 443 ze zm.

¹⁴ Zgoda Ministra Skarbu Państwa (z up. Podsekretarz Stanu Rafał Baniak) z 15 listopada 2012 r. (sygn. MSP/DMSP/wn.8819/5534/12, DMSP-PP-554-349/12)

¹⁵ Pismo nr MNiSW-DP-SDL-123-5788-1/DK/12 Dyrektora Departamentu Legislacyjno-Prawnego w MNiSW z 6 czerwca 2012 r. i nr MSP-DMSP-SK-0554-18(DMSP/2522.12) Dyrektora Departamentu Mienia Skarbu Państwa w MSP z 21 maja 2012 r.

¹⁶ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen częściowych dotyczących działalności w badanym obszarze: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

technicznego i wartości użytkowej obiektów. Harmonogramy prac i przeglądów na lata 2012–2015 r. zatwierdziła Kierownik III Oddziału Terenowego w Powiatowym Inspektoracie Nadzoru Budowlanego dla m. st. Warszawy.

Do kwietnia 2013 r. przeprowadzono zgodnie z harmonogramami:

- pięcioletnie kontrole w dziewięciu budynkach,
- roczne kontrole dachu w dwóch budynkach i kontrole kominiarskie w siedmiu budynkach.

Na okres od 1 maja 2013 r. do 31 grudnia 2014 r. zaplanowano kontrole w pozostałych budynkach, a następnie od 2015 r. przeprowadzanie kontroli na bieżąco we wszystkich obiektach.

(dowód: akta kontroli str. 110-126)

Ustalone W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie
nieprawidłowości stwierdzono nieprawidłowości.

**Ocena
częstkowa**

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie realizację przez Instytut wniosku nr 3.

Realizacja wniosku nr 4

Opis stanu W 2011 r. NIK negatywnie oceniła spadek płynności finansowej Instytutu w latach
faktycznego 2008–2010. Wskaźnik płynności finansowej I stopnia zmniejszył się w tym okresie
z 2,99 do 1,04.

Na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 2010 r.¹⁷ z dniem 1 stycznia 2011 r. nastąpiło połączenie Przemysłowego Instytutu Motoryzacji oraz Instytutu Paliw i Energii Odnawialnej (IPiEO).

Po połączeniu wskaźnik płynności finansowej I stopnia¹⁸ wahał się od 0,31 w 2010 r. do 0,72 w 2012 r. Przyczyną tej sytuacji był między innymi wzrost o 295% zobowiązań krótkoterminowych, które w 2010 r. przed połączeniem jednostek wyniosły 2 300,5 tys. zł, a po połączeniu 9 092,5 tys. zł.

Dyrektor Instytutu wyjaśnił, że w latach 2011–2013 podejmował działania w celu poprawy płynności finansowej, w wyniku których Instytut otrzymał dofinansowanie:

- 2 500 tys. zł od Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego na restrukturyzację,
- 15 110,1 tys. zł na realizację siedmiu projektów badawczych,
- 1 076,7 tys. zł z NFOŚ na termomodernizację, co będzie skutkowało obniżeniem kosztów eksploatacji obiektów PIMOT,
- 13 740,0 tys. zł na budowę Centrum Diagnostyki i Bezpieczeństwa Pojazdów, co zwiększy potencjał badawczy i możliwości pozyskania nowych prac.

Ponadto Instytut sprzedał za 5 770 tys. zł nieruchomości w Łodzi i uzyskał 5 800 tys. zł kredytu z dwóch banków na finansowanie zaległych i bieżących zobowiązań. Instytut reaktywował działalność laboratoriów IPiEO, które pozyskują zlecenia na rynku i realizują projekty badawcze.

(dowód: akta kontroli str. 55, 58, 61, 127-144, 195-203)

W latach 2011–2012:

- przychody ogółem Instytutu wzrosły o 6% (z 19 653,8 tys. zł do 20 855,1 tys. zł),
- koszty ogółem zmniejszyły się o 2% (z 22 227,8 tys. zł do 21 672,7 tys. zł),
- strata netto zmniejszyła się o 68% (z 2 574 tys. zł do 817,6 tys. zł),
- należności wzrosły o 43% (z 2 012,4 tys. zł do 2 868,9 tys. zł),
- zobowiązania zmniejszyły się o 18% (z 16 844,2 tys. zł do 13 770,3 tys. zł).

¹⁷ Dz.U. Nr 259, poz. 1764.

¹⁸ Aktywa obrotowe minus należności z tytułu dostaw i usług powyżej 12 miesięcy / zobowiązania krótkoterminowe minus zobowiązania krótkoterminowe powyżej 12 miesięcy.

Instytut nadal nie regulował wszystkich zobowiązań. Zobowiązania przeterminowane w 2012 r. (1 713,3 tys. zł) były o 127% wyższe niż w 2011 r. (755,3 tys. zł), a koszty z tytułu odsetek wyniosły: w 2011 r. 634,2 tys. zł¹⁹, w 2012 r. 525,5 tys. zł, w I kwartale 2013 r. 125,4 tys. zł.

Dyrektor Instytutu wyjaśnił, że Instytut spłacił 4 640 tys. zł (64%) zobowiązań IPIEO wraz z odsetkami (wszystkie zobowiązania wobec pracowników i podmiotów gospodarczych), trwa postępowanie w sprawie rozłożenia na raty pozostałych płatności na rzecz ZUS²⁰ oraz podejmowane są działania inwestycyjne, które w przyszłości pozytywnie wpłyną na kondycję finansową PIMOT, jednak obecnie wymagają wkładu własnego, co obniża aktualne wskaźniki płynności finansowej.

W raporcie z badania sprawozdań finansowych za 2011²¹, stwierdzono, że Instytut jest zdolny do kontynuowania działalności w niezmnieszonej istotnie zakresie w dającej się przewidzieć przyszłości, tj. przynajmniej w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

(dowód: akta kontroli str. 127-144, 199-200, 208)

Uwagi dotyczące badanej działalności Dyrektor Instytutu podejmował szereg działań w celu poprawy płynności finansowej, które jednak nie okazały się w pełni skuteczne. Wskaźnik płynności finansowej I stopnia za 2012 r. na poziomie 0,72 kształtował się poniżej optymalnej wartości, a Instytut nadal nie miał pełnej zdolności do bieżącego regulowania zobowiązań.

Na sytuację tą wpływ miało m.in. połączenie z IPIEO oraz zaangażowanie w działalność inwestycyjną.

(dowód: akta kontroli str. 128, 208, 195-197)

Ocena częstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania podejmowane na rzecz poprawy płynności finansowej Instytutu, mimo iż nadal kształtowała się ona poniżej wartości optymalnych.

Realizacja wniosku nr 5

Opis stanu faktycznego Regulamin organizacyjny Instytutu wymagał dostosowania do przepisów ustawy o instytutach badawczych w terminie określonym w art. 54 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. Przepisy wprowadzające ustawy reformujące system nauki²², tj. do 1 kwietnia 2011 r. Rada Naukowa Instytutu pozytywnie zaopiniowała regulamin organizacyjny Instytutu 18 listopada 2011 r., a Dyrektor wdrożył go zarządzeniem²³, które weszło w życie 1 grudnia 2011 r.

(dowód: akta kontroli str. 40-52, 58-61)

Uwagi dotyczące badanej działalności Regulamin organizacyjny Instytutu został dostosowany do przepisów ustawy o instytutach badawczych po terminie określonym w art. 54 ustawy Przepisy wprowadzające ustawy reformujące system nauki, co Dyrektor Instytutu wyjaśniał bieżącymi problemami przy połączeniu z IPIEO.

(dowód: akta kontroli str. 40-42, 203-205)

Ocena częstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Realizacja wniosku nr 6

¹⁹ Koszty z tytułu zapłaty odsetek za nieterminowe regulowanie zobowiązań w 2010 r. wyniosły: przed połączeniem instytutów 7,9 tys. zł, po połączeniu 628,2 tys. zł.

²⁰ Informacja w decyzji ZUS nr 450400/DZ-2/2013-5250008821 z 8 kwietnia 2013 r.

²¹ Raport z badania sprawozdań finansowych za 2011 – Opinia biegłego niezależnego rewidenta dla Ministra Gospodarki, Rady Naukowej i Kierownictwa Przemysłowego Instytutu Motoryzacji, sporządzony 6 czerwca 2012 r., zatwierdzony postanowieniem nr 47/12 z 3 grudnia 2012 r. (DNP-IV-03220-50/4/12/7772/12) przez Ministra Gospodarki.

²² Dz.U. Nr 96, poz. 620 ze zm.

²³ Zarządzenie nr 16 Dyrektora Przemysłowego Instytutu Motoryzacji z 22 listopada 2011 r.

Opis stanu faktycznego W 2011 r. NIK jako nieprawidłowe oceniła nieodprowadzanie podatku od nieruchomości i niedokonanie opłaty z tytułu użytkowania wieczystego budynku o powierzchni 243,5 m² i gruntu o powierzchni 121,8 m², przeznaczonych na wynajem pokoi gościnnych.

Korekty trzech deklaracji podatku od nieruchomości i opłat za wieczyste użytkowanie gruntu za okres od 1 lipca 2009 r. do 31 sierpnia 2011 r. dokonano 26 sierpnia 2011 r. W efekcie na konto Urzędu m. st. Warszawy przekazano podatek od nieruchomości wraz z odsetkami w kwocie 12 338,62 zł, a na konto Zarządu Mienia Skarbu Państwa opłatę za użytkowanie wieczyste wraz z odsetkami w kwocie 8245,49 zł. Ustalono, że zapłacona kwota podatku była o 455,38 zł niższa od należnej wykazanej w deklaracjach. Brakującą kwotę wraz z odsetkami w kwocie 111 zł uregulowano w trakcie kontroli NIK (19 kwietnia 2013 r.).
(dowód: akta kontroli str. 9-11, 54-55, 58, 145-161, 207, 223-224)

W deklaracjach podatku od nieruchomości za 2012 r. i 2013 r. Instytut uwzględnił budynek o powierzchni 243,5 m² i grunt o powierzchni 121,8 m², wykorzystywane na wynajem i odprowadził podatek od tych nieruchomości. Nieuregulowana do czasu kontroli NIK pozostała jednak opłata za wieczyste użytkowanie gruntu za 2012 r. i za I kwartał 2013 r. w łącznej kwocie 6 596,20 zł.
(dowód: akta kontroli str. 162-176, 223-224, 228-229)

Ustalone nieprawidłowości W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Główna księgową Instytutu z powodu przeoczenia przekazała 455,38 zł podatku od nieruchomości za czerwiec 2011 r. dopiero 19 kwietnia 2013 r., co skutkowało zapłatą odsetek w kwocie 111 zł.
(dowód: akta kontroli str. 9-11, 176, 207, 223-224)

2. Instytut nie dokonał opłaty 6 596,20 zł za wieczyste użytkowanie gruntu Skarbu Państwa o powierzchni 121,8 m² za 2012 r. oraz I kwartał 2013 r. Dyrektor Instytutu wyjaśniał to problemami finansowymi po połączeniu instytutów i zobowiązał się do uregulowania zobowiązania w kwietniu 2013 r.
(dowód: akta kontroli str. 176, 228-229)

Ocena częstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości realizację wniosku pokontrolnego NIK oraz negatywnie ocenia nieregulowanie opłaty za wieczyste użytkowanie gruntu Skarbu Państwa.

Realizacja wniosku nr 7

Opis stanu faktycznego W Wystąpieniu pokontrolnym z 15 lipca 2011 r. NIK wskazała na nieprawidłowe ujmowanie w rachunku zysków i strat kosztów usług hotelowych, jako obciążenie działalności podstawowej zamiast pozostałej działalności operacyjnej. Aneksem nr 1/NE/2011 z 6 czerwca 2011 r. do zarządzenia nr 8/2009 w sprawie przyjętych zasad (polityki) rachunkowości z 30 października 2009 r., Dyrektor Instytutu ustalił rozliczanie kosztów działalności gospodarczej na koncie 761-Pozostałe koszty operacyjne, a nie jak poprzednio na koncie 503 Działalność produkcyjna. W latach 2012-2013 koszty wynajmu lokali na cele gospodarcze i pokoi gościnnych Instytut wykazywał na koncie 761, zgodnie z zasadami (polityką) rachunkowości obowiązującymi od 1 stycznia 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 54, 58, 62, 65, 145, 177-194)

Ustalone nieprawidłowości W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowości

**Ocena
częstkowa**

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie realizację przez Instytut wniosku nr 7.

Realizacja wniosku nr 8

Opis stanu faktycznego W 2011 r. NIK ustaliła, że w latach 2009-2010 należności przeterminowane Instytutu wzrosły o 59% (z 979,2 tys. zł do 1 561,5 tys. zł²⁴) oraz wskazała na niską (26%) skuteczność windykacji w objętych badaniem 10 sprawach.

W latach 2011-2012 należności przeterminowane zmniejszyły się o 10% (z 1 727,0 tys. zł do 1 553,0 tys. zł). Należności z przedziału ponad 61 dni zmniejszyły się o 31% (z 1 278,4 tys. zł do 887,3 tys. zł), nadal jednak stanowiły ponad połowę należności przeterminowanych, tj. 74% w 2011 r. i 57% w 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 55-56, 208-210)

Kontynuacja w latach 2011–2013 działań windykacyjnych wobec 10 spraw badanych przez NIK w 2011 r. na kwotę ogółem 107,7 tys. zł skutkowało odzyskaniem 35% należności. Sześciu dłużników spłaciło całe zadłużenie, dwie kwoty umorzono (33% należności), jedna przestała być wymagalna²⁵ (28%), jeden dłużnik spłacił część zadłużenia, pozostałe (4%) skierowano do egzekucji komorniczej po wygranej sprawie sądowej.

Analiza pięciu faktur z 2011 r. na kwotę 182,6 tys. zł²⁶, niezapłaconych do kwietnia 2013 r., wykazywała niewystarczającą skuteczność windykacji. Od trzech dłużników odzyskano tylko część należności (23%). W sprawie pozostałego zadłużenia dwie sprawy skierowano do firmy windykacyjnej (38%), jedną do sądu (38%), od dwóch dłużników uzyskano telefoniczne zobowiązanie spłaty pozostałego zadłużenia (1%).

Dyrektor Instytutu 4 października 2011 r. ustalił nowe procedury monitorowania płatności klientów wobec PIMOT, według których pierwsze upomnienie wysyłane powinno być po 14 dniach od daty wymagalności, drugie po 30, a po kolejnych 10 dniach sprawa kierowana jest do windykacji²⁷. Analiza pięciu spraw wykazała, że Instytut nie przestrzegał tych procedur:

- do dwóch dłużników²⁸ Instytut nie wysłał żadnego wezwania do zapłaty, a do trzech²⁹ dopiero po upływie od 1 do 3 miesięcy od daty wymagalności,
- trzy sprawy Instytut skierował do firmy windykacyjnej po upływie 13, 16 i 17 miesięcy³⁰ od daty wymagalności.

(dowód: akta kontroli str. 211-222, 228-229)

Ustalone nieprawidłowości W Instytucie nie przestrzegano obowiązujących procedur kontrolingu należności, co skutkowało niską skutecznością działań windykacyjnych, należności w przedziale od 61 do ponad 730 dni nadal stanowiły ponad połowę należności przeterminowanych Instytutu. Skuteczność windykacji należności od 10 dłużników badanych w 2011 r. wyniosła 35%, co oznacza wzrost jedynie o 9 punktów procentowych (z 26%).

²⁴ Przed połączeniem instytutów.

²⁵ IPiEO został przyłączony 1 stycznia 2011 r. do PIMOT i jego należności przestały być wymagalne.

²⁶ 12% należności przeterminowanych na 31 grudnia 2012 r.

²⁷ Procedura P-ZSZ/9.1 Kontroling należności z 1 lipca 2009 r. i Procedura PO-26 Kontroling należności z 4 października 2011 r.

²⁸ FS-11/1455 z 30.09.2011 r. na 81 180,00 zł, FS-11/474 z 04.04.2011 r. na 93,96 zł.

²⁹ FS-11/1856 z 24.11.2011r. na 39 975,00 zł – 04.01.2012 – pierwsze wezwanie do zapłaty, 01.03.2012 r. – drugie wezwanie do zapłaty, FS-11/1619 z 24.10.2011 r. na 29 520,00 – 18.01.2012 r. – drugie wezwanie do zapłaty, FS-11/983 z 5.07.2011 r. na 7 109,40 zł – 17.08.2011 r. – pierwsze wezwanie do zapłaty.

³⁰ Odpowiednio: FS-11/1455 z 30.09.2011 r. – umowa na obsługę wierzytelności zawarta została 8 stycznia 2013 r., FS-11/1856 z 24.11.2011r. i FS-11/1619 z 24.10.2011 r. umowa na obsługę wierzytelności zawarta została 2 kwietnia 2013 r.

Dyrektor Instytutu nieprzestrzeganie terminów windykacji wyjaśniał koniecznością utrzymania długoletnich klientów oraz dużą konkurencją na rynku Unii Europejskiej.

(dowód: akta kontroli str. 208-212, 229)

**Ocena
częstkowa**

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie niską skuteczność windykacji oraz nieprzestrzeganie ustalonych procedur kontrolingu należności.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli³¹, wnosi o:

- 1) dokonanie wyceny wartości rynkowej oraz wystąpienie o zgodę Ministra Skarbu Państwa na wynajem nieruchomości, których obowiązek taki dotyczy zgodnie z art. 5a ust. 1 ustawy o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa,
- 2) kontynuowanie działań w celu poprawy płynności finansowej Instytutu,
- 3) uregulowanie zaległej opłaty za wieczyste użytkowanie gruntu Skarbu Państwa o powierzchni 121,8 m²,
- 4) przestrzeganie procedur kontrolingu należności oraz podejmowanie działań celem zwiększenia skuteczności windykacji.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, 22 maja 2013 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie

Lidia Łucka
gł. specjalista kp.

.....
podpis

.....
podpis

³¹ Dz.U. z 2012 r., poz.82 ze zm.